

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2315/2023
06.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Мирјане Андријашевић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Ђорђевић, адвокат из ..., против туженог Клиничког центра Србије из Београда, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3897/21 од 24.08.2022. године, у седници одржаној 06.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3897/21 од 24.08.2022. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1271/21 од 13.05.2021. године тако што се одбија тужбени захтев тужиље да се утврди да је радни однос тужиље заснован на одређено време постао радни однос на неодређено време дана 01.02.2016. године, и да се обавезе тужени да тужиљу врати на рад, као неоснован.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженом на име трошкова поступка плати износ од 66.000,00 динара у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Одбија се захтев тужиље за накнаду трошкова поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1271/21 од 13.05.2021. године, ставом првим изреке дозвољено је преиначење тужбе учињено поднеском тужиље од 02.03.2021. године. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев тужиље и утврђено да је радни однос тужиље заснован на одређено време постао радни однос на неодређено време и то дана 01.02.2016. године. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиљу врати на рад. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове поступка у укупном износу од 153.000,00 динара са законском затезном каматом од наступања услова за извршење до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3897/21/21 од 24.08.2022. године, ставом првим изреке одбијена је, као неоснована, жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1271/21 од 13.05.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиле за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиле је одговорила на ревизију.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку-ЗПП (Службени Гласник РС бр. 72/11...10/23) Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле је почев од 2010. године била запослена код туженог на пословима „...“ на основу више закључених уговора о раду на одређено време са послодавцем и то Уговора о раду од 24.09.2010. године (почев од 27.09.2010. године до 27.09.2011. године), Уговора о раду од 26.09.2011. године (почев од 09.11.2011. године до 09.10.2012. године), Уговора о раду од 05.12.2012. године (почев од 03.12.2012. године до 03.03.2013. године), Анекса 1 Уговора о раду од 12.03.2013. године (почев од 04.03.2013. године до 04.11.2013. године), Анекса 2 Уговора о раду (од 30.04.2013. године) којом се распоређује на исте послове почев од 28.03.2013. године (у служби за ... послове), Уговора о раду од 22.01.2014. године (почев од 21.01 до 21.07.2014. године), Уговора о раду од 21.07.2014. године (почев од 22.07. до 21.12.2014. године), Уговора о раду од 05.01.2015. године (почев од 02.01.- до 02.07.2015. године), Уговора о раду од 20.07.2015. године (почев од 20.07.2015. године па до повратка одсутног радника), Уговора о раду (од 04.01.2016. године до повратка одсутног радника), Уговора о раду од 29.06.2016. године (почев од 29.06. до 29.12.2016. године) и Уговора о раду од 30.12.2016. (почев од 30.12.2016. године до 30.06.2017. године). По истеку рока трајања сваког појединачног уговора закљученог са послодавцем на одређено време тужени је доносио решење о престанку радног односа, против којих тужиле није подносила тужбу, ради поништаја. Тужиле је код туженог као послодавца од почетка радног ангажовања на одређено време радила на истоврсним пословима У периоду од 21.01.2014. године до 01.02.2016. године радни однос је трајао дуже од 24 месеца са краћим прекидима од 30 дана, а након истека рока од 24 месеца који пада на дан 21.01.2016. године. Код туженог је радила до 18.01.2018. године када је истекао последњи уговор.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев основан на основу одредбе члана 37. Закона о раду јер је тужиле почев од 2010. године обављала код туженог све време послове ..., да је по истеку сваког уговора добијала решења о престанку радног односа, те да је у периоду од 21.01.2014. године до 01.02.2016. године остварила непрекидан рад од 24

месеца, чиме је активирано правило о преображају радног односа и стекли су се услови за прерастање радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време.

По оцени Врховног суда основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

Према члану 37. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ...54/09), радни однос се заснива за време чије је трајање унапред одређено када су у питању сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла које траје одређено време и слично, за време трајања тих потреба, с тим што тако заснован радни однос непрекидно или са прекидима не може трајати дуже од 12 месеци. Према ставовима 2. и 4. истог члана, прекидом из става 1. тог члана не сматра се прекид рада краћи од 30 радних дана, а радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време ако запослени настави да ради најмање 5 радних дана по истеку рока за који је заснован радни однос.

Новелираном одредбом члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.75/14 од 21.07.2014. године) прописано је да се уговор о раду може закључити на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1.), односно да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2.), да се прекид краћи од 30 дана не сматра прекидом из става 2. (став 3.) и да ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама тог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање 5 радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6.).

Законом и изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 108/13 који је ступио на снагу 07.12.2013. године), са каснијим изменама и допунама, прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, односно до 31.12.2016. године, односно до 31.12.2017. године.

На туженог се као корисника јавних средстава, поред Закона о раду, примењује и Закон о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/09 ... 113/17. године) чијим одредбама је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места (27.е став 34.). Изузетно од става 34. овог члана, радни однос са овим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства. Чланом 105. истог закона, прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона. Ове одредбе су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, а што следи из члана 105. Закона о буџетском систему. Полазећи од тога, у конкретном случају се имају применити одредбе Закона о буџетском систему, па како је Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему који је био у

примени у време настанка спорног односа између странака било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима уз сагласност надлежност органа владе и уз претходно прибављено мишљење министарства, чега у овом случају нема, нижестепеним пресудама је погрешно примењено материјално право када је усвојен тужбени захтев за преображај радног односа.

По налажењу Врховног суда, погрешан је закључак нижестепених судова да се одредбе Закона о буџетском систему, којима се прописује забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, не односе на тужиљу. Тужени је корисник јавних средстава, а тужилја спада у категорију нових лица са којим је тужени могао само изузетно уз сагласност тела Владе, да заснује радни однос на неодређено време.

Из наведених разлога Врховни суд је преиначио нижестепене одлуке и одбио као неоснован тужбени захтев, на основу члана 416. став 1. ЗПП, као у ставу првом изреке.

Тужени је успео у поступку по ревизији, па му на основу чланова 153. став 1, 154, 163. став 2. и 165. став 2. ЗПП, припадају трошкови целог поступка и то: за састав две ревизије у износу од по 33.000,00 динара, укупно 66.000,00 динара, све према важећој Тарифи о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр 121/12 и 37/21) , у границама опредељеног захтева по врсти и износу трошкова.

Врховни суд је одбио захтев тужилје за накнаду трошкова првостепеног поступка јер није успела у спору и трошкова за састав одговора на ревизију, с обзиром да нису били нужни за окончање ове парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић